

Folkhälsomyndigheten

Mottagare

Mottagare

Handläggare

Handläggare

Vårt ärendenummer

01303-2020

Ert ärendenummer

Ert ärendenummer

Datum

2020-03-27

Sida

1 (4)

Mötesanteckningar från informationsmöte för branschorganisationer om införandet av lag om tobak och liknande produkter

Närvarande Folkhälsomyndigheten: Enheten för tobaksprevention, Enheten för produktkontroll,

Övriga Närvarande:

Skruf Snus AB
Svenska Snustillverkarföreningen
Convenience Stores Sweden
Svensk Bensinhandel
Swedish Match
Coop
Visita
Svensk Handel
Axfood
ICA-handlarnas Förbund
Svensk Dagligvaruhandel
Länsstyrelsen Dalarna
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Stockholm
JTI Sweden AB
Livsmedelshandlarna
St1 Sverige AB
SMD Logistics AB
Coop Butiker och Stormarknader AB
Philip Morris
Coop
Lidl

Folkhälsomyndigheten inledde med att hälsa alla välkommen. Syftet med mötet var att informera om de nya bestämmelserna samt ge utrymme att ställa frågor om de nya bestämmelserna och dess tillämpning.

Därefter följde presentationer från Folkhälsomyndigheten gällande:

- Tillståndsplikten för att sälja tobaksvaror
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning samt
- Rökfria miljöer.

Presentationerna följdes av en frågestund där följande frågor och synpunkter lyftes:

1. Positivt att lagen finns på plats. Dock en del problem.

Det allvarligaste problemet är att kommunerna jobbar så olika och det blir allvarliga problem med likhet inför lagen. Exempelvis när det gäller kommunens granskning av tidigare brottslig belastning så granskar vissa kommuner 2 år tillbaka medan andra granskar 5 år tillbaka.

Avgiftsnivåerna skiljer sig också mellan kommunerna.

Ett annat problem är att inhibition ej medges när en handlare överklagar ett avslag. För framför allt mindre butiker kan det skada verksamheten kraftigt och leda till konkurs på bara någon vecka.

Det är även svårt att fylla i ansökan.

Likhet inför lagen önskas.

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Detta är vanliga frågor till oss. Folkhälsomyndigheten har ej föreskriftsrätt vilket innebär att vi inte har möjlighet att vara så skarpa mot kommunerna. Via vår vägledning försöker vi vägleda kommunerna att göra så lika som möjligt.

Vi kommer i första hand använda vårt vägledande uppdrag för att göra det tydligare, innan vi lyfter frågan till departementet för att ge myndigheten bemyndigande att utfärda föreskrifter, vilket är en tidskrävande process.

Kommunerna har rätt att ta ut avgift för att utreda ansökan gällande tillstånd samt för sin tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter. Det kan finnas näringspolitiska orsaker till att det är olika avgifter i kommunerna. Innan lagstiftningen trädde i kraft förde vi en dialog med dåvarande SKL, numera SKR, som tog fram en modell för avgifterna.

2. Finns det någon tidsplan för uppdatering av vägledningen till kommunerna?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi har inget projektsatt arbete för detta just nu. Vi kommer att hantera de synpunkter vi får in idag och se över vägledningen. Möjligen att det kan genomföras under våren.

3. Kommer skriftliga svar på de frågor som skickats in?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Ja.

4. Går det att göra en gemensam ansökan för flera butiker i samma kedja inom samma kommun? Är det möjligt att använda samma underlag i ansökningarna?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Det är upp till kommunen att avgöra hur ansökningarna lämnas in. Om det finns uppgifter som är relevanta i alla de olika ärendena så bör samma underlag kunna användas i flera ärenden. Beslut måste dock meddelas för varje enskilt försäljningsställe.

5. Kommunerna gör olika bedömningar gällande PBI. Olika bedömningar för exempelvis butikschefer och ägare. Blir en stor börda för större aktörer att bedömningarna skiljer sig åt.

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi kommer att se över om PBI-frågan kan förtydligas i vår vägledning.

6. När nya lagar konstrueras är det viktigt att man tänker på att det finns större kedjor. Ofta anpassas lagstiftningen till enskilda butiker. Exempelvis har kommunerna kontrollerat högt uppsatta personer i koncerner med flera olika verksamheter, som inte har med tobaksförsäljningen att göra. Tillstånd har även nekats en handlare på grund av brister i att lämna in årsredovisning i ett annat bolag som handlaren varit delägare i.

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi kan behöva se över och vägleda kring proportionalitetsbedömningen.

7. Ett av lagens syfte är att stävja illegal handel. Vem följer upp och tillsynar den illegala handeln?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi har vägledning på gång vad som gäller för tillsyn över handlare som ej har tillstånd för att sälja tobaksvaror.

8. Det är stor skillnad mellan kommunerna vilka uppgifter som krävs in för prövningen av den ekonomiska lämpligheten. Känsliga affärsbeslut begärs i vissa fall in. Har Folkhälsomyndigheten tydligare vägledning för det på gång?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Det ingår i vad vi ser över.

9. Innefattar översynen även byte av PBI:er?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi ser över vilka frågor som finns generellt utifrån de synpunkter som kommit in.

10. Önskar tydlighet om flera ansökningar lämnas in, kan samma underlag användas till flera ansökningar t.ex. utdrag från belastningsregister.

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Om det finns uppgifter som är relevanta i flera ansökningar så bör samma underlag kunna användas. Men det är i slutändan upp till kommunen själv att göra den bedömningen.

11. Vad gör vi åt att kommuner anger marknadsföringsskäl till att neka handlare tillstånd?

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Konsumentverket vägleder kring marknadsföringsbestämmelser.

Folkhälsomyndigheten vägleder dock i vad som ingår i tillståndsprövningen.

Frågan om marknadsföring ingår i prövningen tas med i översynen av vägledningen.

12. Om och i så fall när kommer ekonomiska aktörer informeras om de nya tekniska specifikationerna i Spårbarhetssystemet

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Ett informationsbrev till partihandlarna kommer att skickas ut inom kort. Det är dock svårt att hitta alla aktörer. Information finns även på EU-kommissionens webb.

13. Är det någon vägledning på gång hur illegal handel motverkas? Det finns butiker som varit anmälda sedan tidigare som ej söker tillstånd, det är viktigt med tillsyn på dessa.

Svar från Folkhälsomyndigheten:

Vi arbetar med en vägledning kring detta och vi för bland annat en dialog med länsstyrelserna om kommunernas ansvar för tillsyn över de försäljningsställen som säljer tobak utan tillstånd.

Det framkom också synpunkter på att det finns en del goda exempel i kommunens handläggning. Det framkom även att det kan bli problem vid generationsskiften. På grund av lång handläggningstid kan det bli ett glapp mellan tillstånden.